

Simpozium EIFAC-a o ishrani riba i tehnologiji pripremanja hrane Hamburg, 20 - 23. juna 1978.

Odavno je uvedena praksa da se u okviru održavanja redovnog zasedanja Evropske savetodavne komisije za slatkovodno ribarstvo — EIFAC — pri FAO U. N. održava i simpozium o nekim aktuelnim pitanjima odnosno problemima slatkovodnog ribarstva. Tako na pr. na IX-om zasedanju u Helsinkiju održan je Simpozium o biološkom monitoringu slatkih voda (reka i jezera). Ovog puta u okviru X-og zasedanja EIFAC-a održan je Simpozium o ishrani riba i tehnologiji pripremanja hrane. Simpozium je održan zajedno sa redovnim zasjedanjem EIFAC-a u Hamburgu u zgradi Kongresnog centra, u veremenu od 20. — 23. juna 1978 godine.

Imajući u vidu značaj Simpoziuma ne samo za razvoj nauke o ishrani riba i tehnologiji pripremanja hrane, već i za razvoj akvakulture uopšte, a posebno razvoj ribogojstva (šaranskog i pastrvskog) u Jugoslaviji, ovom kratkom informacijom obeležiti ćemo ovu manifestaciju, ne upuštajući se u detaljno razmatranje samog rada Simpoziuma. Opširnije prikazivanje rada Simpoziuma, predstavlja obiman i težak posao.

Simpozium je održan na bazi zaključka IX-og zasedanja EIFAC-a u Helsinkiju (Finska) a organiziran je uz podršku Međunarodnog Saveta za eksploataciju mora (ICES) i uz saradnju Generalnog Saveta za ribarstvo Mediterana (GFCM) i Međunarodnom unijom za hranidbene nauke (IUNS). Na Simpoziumu prisustvovalo je oko 310 učesnika iz 36 zemalja, međunarodnih, međuvladinih i nevladinih organizacija i agencija. Prema broju učesnika i podnetih referata možemo slobodno reći, da je ovo bio do sada najveći simpozium u svetu o hranidbi riba.

Po protokolarnoj proceduri Simpozium je otvorio i pozdravio u ime organizatora t. j. EIFAC-a prof. Dr. K. Tiews, Direktor Federalnog Istraživačkog centra za ribarstvo i Instituta za obalno i slatkovodno ribarstvo SR Nemačke, koji je istovremeno i predsednik Evropske savetodavne komisije za slatkovodno ribarstvo pri FAO. Uz mnoštvo zvaniča otvaranju je prisustvo-

vao i gospodin Georg Gallus, državni sekretar Ministarstva za ishranu, poljoprivredu i šumarstvo SR Nemačke, i prof. Seemann, savetnik istog Ministarstva.

Simpozium je radio u plenarnim zasedanjima i posebnim panel diskusijama po izdvojenim zajedničkim problemima. Plenarnim zasedanjima predsedavao je prof. dr. N. Fijan (Jugoslavija) koji je predsednik Podkomisije za uzgoj i bolesti riba EIFAC-a, a panelnim diskusijama posebno radno predsedništvo. Tehnički sekretar Simpoziuma bio je dr A. G. Coche (FAO).

Dokumentacija Simpoziuma sastoji se od 25 referata pripremljenih od autora posebno pozvanih za ovu svrhu od strane Sekretarijata EIFAC-a, koji su istovremeno bili i članovi predsedništva panel diskusija, kao i 75 drugih referata prijavljenih i podnetih na Simpoziumu. I ovoga puta, kao i u mnogo drugih sastanaka EIFAC-a, Jugoslovensko ribarstvo nije bilo predstavljeno nikakvim posebnim izlaganjem, referatom i slično, mada ono uživa veliko poštovanje i priznanje u ovoj Međunarodnoj organizaciji. To se može suditi između ostalog i po tome što u forumima ove organizacije od 1964 godine Jugoslavija je preko svojih delegata (prof. K. Apostolski, prof. dr V. Mitrović, dr D. Janković, prof. dr N. Fijan i dr.) bila stalno zastupljena. Iskustva i rezultati jugoslovenskih proizvođača i naučnih radnika su posebno cenjeni, te bi u ovom smislu i aktivnost naših proizvođača i naučnih i stručnih radnika u ovoj međunarodnoj organizaciji trebala biti izražajnije i angažovanija.

Predmet Simpoziuma bio je:

1. da se izvrši pregled sadašnjeg stanja poznavanja osnovnih hranidbenih potreba riba, primena bioloških i tehničkih aspekata ishrane i obrnoka za uzgajanje slatkovodne i morske vrste riba;
2. da se odredi područje koje zahteva dalje naučne napore za iznalaženje i povezivanje novijih i značajnijih fakata; i
3. da se preporuča akcije koje bi trebalo preduzeti za postizanje napretka u ovoj ključnoj oblasti za dalje unapređenje i razvoj ribogojstva.

Prema predmetu i problematici rad Simpozijuma odvijao se u pet sekcija — panel diskusija i to:

1. Sekcija — panel diskusija o metodologiji ishrane riba i tehnologiji proizvodnje hrane. Uvodna izlaganja i diskusija u okviru ove sekcije odnosili su se na:

- Standardne metode i terminologija u ishrani riba,
- Standardi izrade šema opita i ocena istih
- Metode određivanja digestibilnosti i metabolične energije hranjivih sirovina za riblju hranu,
- Bioenergetika — pregled metodologije, i
- Metodologija testiranja kvaliteta riba.

2. Sekcija — panel diskusija o hranidbenim potrebama riba raspravljala je izlaganje i referate:

- Potrebe o protehinima i amino kiselinama kod riba
- Neke probleme bioenergetike kod riba
- Potrebe u vitaminima kod riba
- Pregled potreba masti kod riba
- Minerali u ishrani riba.

3. Sekcija — panel diskusija o tehnici hranjenja u uzgoju riba u ribnjacima raspravljala je i diskutirala o izlaganjima i referatima po problemima koji su se odnositi na:

- Tehnologiju ishrane riba
- Sastavljanje obroka i tehnika ishrane sa kompletnom, izbalansiranom hranom,
- Dopunske obroke i probleme uzgoja riba
- Uzgoj larvi toplovodnih vrsta riba
- Problemi ishrane i tehnologije uzgoja larvi morskih vrsta riba.

4. Sekcija — panel diskusija o sastavljanju receptura i tehnologiji pripremanja hrane raspravljala je po uvodnim izlaganjima i podnetim referatima o:

— Industrijskoj proizvodnji gotovih hraniva za masovni uzgoj larvi riba,

— Pripremanju ishrane i tehnologiji ishrane larvi

— Pripremanju i tehnologiji ishrane riba svežom hranom

— Pripremanju i upotrebi svežih peleta.

5. Sekcija — panel diskusija o uticaju hrane na kvalitet produkata saslušala je uvodna izlaganja i referate i diskutovala o sledećim problemima:

- Vektori ribljih bolesti u hrani
- Uticaj hrane na sastav tela
- Upotreba karotenida u ishrani riba, i
- Uticaj ishrane na kvalitet riba.

Na koncu posebna grupa sastavljena u prvom redu od predsedavajućih članova sekcija kao i članova predsedništva svih sekcija na bazi diskusija donela je zaključke i preporuke po svim problemima koji su bili predmet Simpozijuma. Zaključci i preporuke sagledane su na plenarnoj sednici Simpozijuma i preporučene na usvajanje od strane Podkomisije za uzgoj i bolesti riba EIFAC-a. Među značajnijim zaključcima i preporukama je organizovanje seminara za nekoliko važnih problema, kao na pr. potrebe mineralnih elemenata u ishrani i faktori sredine, bioenergetika kod riba, proizvodnja mlada i podmlatka i dr. Isto tako sugerirano je i preporučeno organizovanje većeg broja zajedničkih naučno-istraživačkih projekata i tema.

Ovo kratko saopštenje o Simpozijumu, svakako nije dovoljno ni za naše proizvođače koji se bave uzgojem riba i svakodnevno se susreću sa iznetim problemima, niti pak za naučne radnike. Do kasnijeg rešenja uputio bih svakoga na referate i materijale sa Simpozijuma, kao i na pokretanje inicijative da se izvrši selekcija materijala te u formi posebnog izvoda prevede i publikuje za potrebe naše nauke i prakse.

Prof. Kiril Apostolski

Sastanak radne grupe EIFAC-a o uzgoju ličinki i mlada slatkovodnih riba Hag, 8 - 11. svibnja 1979.

1. ZAMISAO, CILJEVI I ORGANIZACIJA

1. 1. Zamisao

Zbog mišljenja, da problemi u vezi daljnijeg razvoja uzgoja riba mogu biti raspoređeni u različite ključne faze naučnog i proizvodnog karaktera, EIFAC (Evropska savjetodavna komisija za slatkovodno ribarstvo) je, od svog organizacionog sastanka 1956 u Helsinkiju, u tim fazama kroz radna tijela, simpozije, radne grupe i objavljivanjem dokumenata. 11. zasjedanje EIFAC-a (Hamburg 1978) preporučilo je (Preporuke 78/6) da EIFAC organizira Radnu grupu o proizvodnji ličinki i mlada slatkovodnih riba. Pripreme za Radnu grupu je

izvršio organizacioni komitet u suradnji s FAO/EIFAC. Taj se komitet sastao nekoliko puta prije održavanja Radne grupe pri čemu su sudjelovali slijedeći učesnici iz Holandije: prof. dr. E. A. Huisman (predsjednik), Ir. B. Steinmetz (sekretar), Ir. C. M. Bungenberg de Jong.

Konačna verzija plana rada bila je poslana u travnju svim učesnicima koji su već bili izabrani od zemalja članica.

1. 2. Ciljevi Radne grupe

Ciljevi Radne grupe bili su zacrtani u skladu s Preporukom 3 EIFAC Radne grupe o kontroliranom razmnožavanju uzgojnih riba održanoj u Hamburgu 1973,